

ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಆವರ-ರಾಧ ಮನವಿಹಾರಿ

ಲಾವಣ್ಯ ಎಂ,¹ ಪೊ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ²

¹ಕನ್ನಡ, ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಶಾರದ ವಿಲಾಸ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಮೈಸೂರು.

²ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.

ಸಾರಾಂಶ (Abstract)

ಮಹಿಳೆಯರು ಓದಿದವರೆಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಚಾರಿಕ ಬರಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಛಾಪು ಮೂಡಿಸಿದವರು. ಹಾಗೆಂದು ಕೇವಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಮೀಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಮಯೂರ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದ ರಾಧೆ ಮನವಿಹಾರಿ ಎಂಬ ಸಣ್ಣಕಥೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು, ಜನಮನ್ನಣೆ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಊರ್ಮಿಳೆ, ಕಥಾನಾಯಕ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾಹಂದರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಸ್ತುವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಲಾರರು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು, ಪಾತ್ರಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗಿವೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಜನ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಂದು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನೈಜಕತೆಗಳು ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಶತ-ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಯುಗಯುಗಗಳೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾನವ ಆ ಯುಗಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ

Please cite this article as: ಲಾವಣ್ಯ ಎಂ, (2021). ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಆವರ-ರಾಧ ಮನವಿಹಾರಿ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 3(3), ಪು.ಸಂ. 94-99.

ಬದುಕನ್ನೇ ಆದರ್ಶ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆರಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಸೋಜಿಗವೇ ಸರಿ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಯುಗ-ಯುಗಗಳು ಕಳೆದರು ಮಾನವನ ಅಂತ್ಯ ಆರಂಭವಾದರೂ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂದರೆ ಯಾವುದು ಅವನ ಬದುಕಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುತ್ತದೋ, ಅವನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೋ, ಯಾವುದು ಅವನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೋ ಅಂತಹದನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು ಪಾತ್ರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಡಲು ಇದೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣವೂ ಇರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವರ್ಗ, ಸಮುದಾಯ, ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಅಂದರೆ ಬಡವ-ಶ್ರೀಮಂತ, ಸಾಮಾನ್ಯರ ರಾಜರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಕಾವ್ಯ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಹಂತದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಬದುಕಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಾವ್ಯ ಜನಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜನಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಕಾವ್ಯ ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿನ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು ಆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಜವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಂಕುಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಸಹ ಒಬ್ಬರು. ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಊರ್ಮಿಳೆ ಎನ್ನುವ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಊರ್ಮಿಳೆಯನ್ನು ನಾಯಕಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಮಾಯಣದ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಎನ್ನುವ ಕಾದಂಬರಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮನನ್ನು ಕಥಾನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನು ರಾಧಾ ಮನವಿ ಹಾರಿ ಎನ್ನುವ ಕಥೆಯು ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾನು ಹೇಳಲು ಹೊರಟಿರುವುದು ಈ ಕಥೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡತೊಡಗಿದೆ. ರಾಧೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸು ತೊಳಲಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿತ್ತು. ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಲೇಖನದ ಮುಖಾಂತರವೇ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿಯವರು 1991 ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಯೂರ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆದ ಸಣ್ಣಕಥೆ ರಾಧೆ ಮನವಿಹಾರಿ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಪೂಜ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಆಧರಿಸುವ ಆರಾಧಿಸುವ ಸಮಾಜ, ಆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಲು ಏಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ? ಭಗವಂತನೆಂದು ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಧೆಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಚಿಲ್ಲಾಟವಾಡಿದ. ಹದಿಹರೆಯದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ರಾಧೆ ಬಲಿಯಾದಳು. ರಾಧೆಯ ಬದುಕು ಮಾಸಿದ

ಬಟ್ಟಿಯಂತಾಯ್ತು. ಕೃಷ್ಣ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆತು ಹೊಸ ಬದುಕು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನೆನೆಯುವುದರಿಂದ ರಾಧೆಯ ಬದುಕು ಸರಿಯೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಸದಾ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವಳು ರಾಧೆ ಎನ್ನುವ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಗೆ ಏಕೆ ಎಲ್ಲರಂತಹ ಬದುಕನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಅವರ ಪ್ರೇಮ ಪವಿತ್ರ ಎನ್ನುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಇಂದಿಗೂ ರಾಧೆಗೆ ಏಕೆ ಪತ್ನಿಯ ಪಟ್ಟವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ರಾಧೆ ಮನವಿ ಹಾರಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಡತೊಡಗಿದೆ.

ರಾಧೆ ಮನವಿಹಾರಿ ಕಥೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ಸಂಬಂಧದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಮೋಹದ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಕ್ಷಣಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನೇ ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣನಂತಹ ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಏನು ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಹೊಸ ಬದುಕು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಧೆಯ ಪತಿ ಸುಪ್ರಜಾನಂತಹವರು ತನ್ನ ಸಂಗಾತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಗೌರವಗಳೊಡನೆ ಚೂರಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಅವರಿಂದ ದೂರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಧೆಯಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೃಷ್ಣನಂತಹವರ ಮೋಹದ ಪಾಶಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ತಾವು ತಪ್ಪೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಹೋಗಿರುವ ಹಾದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಲಾಗದೆ ತನ್ನವರಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ತಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕಲಾಗದೆ ಜೀವನವೆಲ್ಲಾ ಬದುಕಲಾಗದೆ ವ್ಯಥೆ ಪಡುವಂತ ದುರಂತ ನಾಯಕಿಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತ ಆರು ವರ್ಷ ಹಿರಿಯವಳು. ಆಕೆಗೆ 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸುಪ್ರಜನೊಡನೆ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನ ಮೇಲೆ ಆಕೆಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಗೆಳತಿಯರು ರಾಧೆಯನ್ನು ಭೇಡಿಸಿದಾಗ ಆಕೆ ಇದು ಕ್ಷಣಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸುಪ್ರಜನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಉರುಳಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆಕೆಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಉತ್ಸಾಹ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷೇಧ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿಂದು ಮೊಸರು ಕುಡಿದು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಧೆಯ ಮನೆಗೂ ಹಾಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಧೆಯ ಅತ್ತೆಗೆ ಆತ ಬಂದರೆ ಋಷಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಧೆಯ ನಾದಿನಿಯರು ಕೃಷ್ಣನ ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸುಪ್ರಜನಿಗೆ ಯಾಕೋ ಕೃಷ್ಣನೊಡನೆ ಅಷ್ಟು ಒಡನಾಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಆತನಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟು ರಾಧೆ ಆತನ ಹಣೆಗೆ ಮುತ್ತು ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕ್ಷಣ ಆತ ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಳಸುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆ ದೂರ ಸರಿದು ಕುಸಿದು ಬಿಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೃಷ್ಣ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದ ರಾಧೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ನಾನೇನು ಹೇಳಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ನಾನು ನಿನಗಿಂತ ಹಿರಿಯವಳು, ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಎಂತಹ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಮಾತಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಮುಖ ಮರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಅದೇಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವೆ ರಾಧೆ ನಾನು ನಿನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವನಾದರೂ ಏನಂತೆ ಮನವಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನಾನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ನಾನು ನಿನ್ನತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆ? ನೀನು ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆತನ ಕನಸು ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನ ಅವರ ಭೇಟಿಯಾಗಲು ನಂತರ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡಲು ಊರಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಾರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಇದೇ ರೂಢಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ವರ್ಷವೇ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ ಇವರ ವಿಚಾರ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಧೆಗೆ ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣನ ದರ್ಶನವಾದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಆತನಿಂದ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ ಆಗಾಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ದುಡುಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ರಾಧೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತೆ. ರಾಧೆ ಒಂದು ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡ ಕೃಷ್ಣ ಆಕೆಯನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು ಮುತ್ತು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸುಪ್ರಜಾ ಇವರನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ರಾಧೆ ನನ್ನದೂ ತಪ್ಪಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರು ದುಡುಕಿದರೆ ಏನು ಈಗ ನೀನು ಅವಳನ್ನು ಬಿದ್ದಾಗ ರಾಧೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದೆಯಾ ಕೃಷ್ಣ? ನಾನು ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅವಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೆ. ರಾಧೆ ನನ್ನ ಮನೆಯ ದೀಪ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೆ ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ. ರಾಧಾ ನೀನು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ ಮೋಸವನ್ನು ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಕ್ಷಮಿಸಲಾರೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಪತಿಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸಲಾಗದೆ ರಾಧಾ ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ತಂದೆಗೆ ರಾಧೆಯ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಸಹೋದರರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಇರುವುದು ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡದೆ ಬದುಕಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಧೆ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಯಮುನಾ ನದಿಗೆ ಹಾರಲು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಭಾರವಾದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲೇ ಊರಾಚೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗೋಮತಿ ತಾಯಿ ರಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಆಶ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ರಾಧೆ ಗೋಮತಿಯ ತಾಯಿಯ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಯಮುನಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷ್ಣ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದಾಗ ರಾಧೆ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಾಜ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆಂದೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ನೀನು ಬರಬೇಡ ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ರಾಧೆ ಊರಾಚೆ ಗೋಮತಿಯ ಜೊತೆ ಇರುವುದೇಕೆಂದು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕುತೂಹಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಧೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆಕೆಯ ಗಂಡ, ಗಂಡನ ಮನೆಯವರು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ತವರು ಮನೆಯವರು ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಸೇರಿದಾಗ ರಾಧೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದೇಕೆ ಎಂದು ನಾನ ಊಹಾ-ಪೋಹಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಯಾರಿಗೂ ರಾಧಾ ಕೃಷ್ಣರ ಪ್ರೇಮದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮದ ಹೊಳೆ ಹರಿಯಿತು. ಮಥುರೆಯಿಂದ ರಾಜದೂತರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣ ಯಶೋದೆಯ ಮಗನನ್ನು ಆತ ಮದುವೆಯ ರಾಜಕುಮಾರಿ ದೇವಕಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ದೇವಕಿಯ ಅಣ್ಣ ಕಂಸ ಕ್ರೂರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಹೆದರಿ ದೇವಕಿಯ ಪತಿ ವಾಸುದೇವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಂದಗೋಪನ ಬಳಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನಂತೆ. ಈಗ ಕಂಸ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮಥುರೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನ ಬಳಿ ಬರುವನೆಂದು ರಾಧೆ ಎನಿಸಿದ್ದಳು. ಅದರಂತೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಬಳಿ ಬಂದ. ರಾಧಾ ನೀನು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದು ಮಥುರೆಗೆ ಬಂದು ಬಿಡು. ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಏಕಿರಬೇಕು? ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಿದ. ಆಗ ರಾಧೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀನು ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ನಡೆದಿರುವ ನಾನು ಈಗ ನಿನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಸಂಕೋಲೆಯಾಗಲೇ? ಬೇಡ ಮಥುರೆಯ ರಾಜಕುಮಾರ ನೀನು ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಜಕುಮಾರಿಯೊಬ್ಬಳು ನಿನಗೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಯಶೋಧೆ ಮತ್ತು ನಂದಗೋಪರನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಬಂದಾಗ ನಿನ್ನನ್ನು ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಆತ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಳ ತೊಡಗಿದಳು. ಅಳುತ್ತಾ ಕೃಷ್ಣ ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರು ಯಾರಾದರೂ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮದುವೆಯಾಗು. ಆದರೆ ರಾಧೆ ಎನ್ನುವ ಗೋಪಿಯೊಬ್ಬಳು ನಿನಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳೆಂದು ನೀನು ಮರೆಯಬೇಡ. ನನಗಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಕೃಷ್ಣ ನನಗೆ ಅದೇ ಸಾಕು... ಸಾಕು.. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೇನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆ ಪಡತೊಡಗಿದರು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ಶ್ರಾವಕ ಮಥುರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ವೈಭವವನ್ನು ಕಂಡು ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬಂದು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಧೆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಳು. ಕೃಷ್ಣ ಎಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಆದರೆ ರಾಧೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ ಹಸುವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ ಆದರೆ ರಾಧೆ ಹೇಗಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರಾವಕನೇ ರಾಧೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದೆಯೆ ಎಂದಾಗ ಕೃಷ್ಣ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಂದಿಸದೆ ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ. ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುವೆನೆಂದು ರಾಧೆಗೆ ತಿಳಿಸು ಎಂದ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರಾವಕ ರಾಧೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಶ್ರಾವಕನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬೆಚ್ಚಿ ನಿಂತಳು ರಾಧೆ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನೀನು ನನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ ನಿನ್ನಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಓಡಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕಠಿಣವಾಗಿ ನುಡಿದು ಹೊರಟು ಹೋದ ಶ್ರಾವಕ.

ಶ್ರಾವಕನ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಸತ್ಯವಿತ್ತು. ರಾಧೆ ವಿವಾಹಿತೆ, ತನ್ನದೇ ಪರಿವಾರವಿದೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಕೃಷ್ಣನ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಳು ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯ ಬದುಕನ್ನೇ ಬರಿದು ಮಾಡಿ ಹೋದ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃಷ್ಣ, ರಾಧೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಆತ್ಮ ಬಂಧನ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೇ ರಾಧೆಯ ಬದುಕಿನಿಂದ ದೂರವೇ ಉಳಿದು ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬಹುದಿತ್ತು ಅಲ್ಲವೇ? ರಾಧೆಯನ್ನು ಪತಿಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿತ್ತು? ತನ್ನ ಮೋಹಪಾಶದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮೋಹಿಸುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪವಿತ್ರ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೇಕೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಅವರ ಪ್ರೀತಿ ಅಜರಾಮರ ಎನ್ನುವ ಸಮಾಜ ಕೃಷ್ಣನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಾಧೆಯ ವಿವಾಹವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ವಿವಾಹದ ಚೌಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅದು ಪವಿತ್ರ, ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಪರ ಪುರುಷನನ್ನು ಬಯಸುವ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಯಾವ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಪುರುಷನೊಂದಿಗಿನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಧೆಯ ಬದುಕು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಮೂರು ಲೋಕವನ್ನು ಆಳುವವನು ಎಂದೆಲ್ಲ ಏನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ನಾ ರಾಧೆಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದರೆ ಆಕೆಯ ಮುಂದಿನ ಬದುಕೇನು ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದರೆ ಎಂದೋ ರಾಧೆಯ ಬದುಕಿಗೂ ಒಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತು ಕೃಷ್ಣ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಕೃಷ್ಣ ನೀ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಡದೆ ಇರಲಾರದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ. ರಾಧ ಮನವಿಹಾರಿ. (1991). ಮಯೂರ. ಮೈಸೂರು.
- ನಳಿನಿ ಮೂರ್ತಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಕೀರ್ಣ. (2003). ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.